

порушував цей закон, заарештовували і повертали додому. У результаті селянам було перекрито останні шляхи до порятунку [5].

Отже, під прикриттям проведення хлібозаготівель уряд видавав закони, що фактично легітимізували знищення українського селянства. Селян позбавляли запасів їжі і штучно створювали умови несумісні з виживанням. Це був один наймасштабніших злочинів проти людяності, який за всіма ознаками можна кваліфікувати як геноцид.

Література

1. Причини Голодомору 1932 – 1933. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.radiosvoboda.org/a/1338792.html>
2. Закон про п'ять колосків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.adm-pl.gov.ua/photo/32-33/archiv/original/10.html>
3. Постанова Раднаркому УСРР і ЦК КП(б)У «Про занесення на «чорну дошку» сіл, які злісно саботують хлібозаготівлі». [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://textbooks.net.ua/content/view/1075/17/>
4. Молодико В. «Чорні дошки». *«Зоря Полісся»*. 22 листопада 2013 р.
5. Геноцид українського народу: Голодомор 1932-1933 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.archives.gov.ua/Sections/Famine/Publicat/index.php?1933-01>

Анастасія Костянтинівна Кошлецька – студентка I курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Вікторія Олегівна Панкратова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА БУЛІНГУ

Конституція України проголошує життя і здоров'я людини, її честь і гідність, недоторканність і безпеку як найвищу соціальну цінність.

Діти як вразлива категорія населення потребують особливого правового захисту своїх прав. Відповідно до Закону України «Про освіту», учні мають гарантоване державою право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного, психічного насильства, від дій, які порушують права або принижують їх честь і гідність. Проте згідно з дослідженням проведеним UNICEF Ukraine, із цим явищем стикалися 67% вітчизняних школярів [3].

Метою роботи є дослідження теоретико-правової характеристики булінгу.

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням

засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого [2].

Найчастіше булінг відбувається в таких місцях, де контроль з боку дорослих менший або взагалі його немає. Це може бути шкільний двір, сходи, коридори, вбиральні, роздягальні, спортивні майданчики. У деяких випадках дитина може піддаватися знущанням і поза територією школи, кривдники можуть перестріти її на шляху додому. Навіть удома жертву булінгу можуть продовжувати цькувати, надсилаючи образливі повідомлення на телефон або через соціальні мережі.

Найпоширенішими формами булінгу є: словесні образи, глузування, обзивання, погрози; образливі жести або дії, наприклад, плювки; залякування за допомогою слів, загрозливих інтонацій, щоб змусити жертву щось зробити чи не зробити; ігнорування, відмова від спілкування, виключення із гри, бойкот; вимагання грошей, їжі, речей, умисного пошкодження особистого майна жертви. фізичне насилля (удари, щипки, штовхання, підніжки, викручування рук, будь-які інші дії, які заподіюють біль і навіть тілесні ушкодження); приниження за допомогою мобільних телефонів та інтернету (СМС-повідомлення, електронні листи, образливі репліки і коментарі у чатах і т.д.), поширення чуток і пліток.

Близько 67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років стикалися із цькуванням та агресивною поведінкою, йдеться у дослідженні ЮНІСЕФ за 2017 рік. З них 24% стали жертвами булінгу, приблизно половина з яких нікому не розповідали про ці випадки [3].

19 січня 2019 року набув чинності Закон України від 18.12.2019 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)». Так, в Закон України «Про освіту» введено поняття «булінг», якого в Україні раніше не було.

Відповідно зміни щодо протидії булінгу внесено також до спеціальних законів «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про вищу освіту».

Запроваджується адміністративна відповідальність за булінг. Так, доповнено статтею 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено, що булінг (цькування), що вчиняється стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин [1].

Якщо цькування вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, то штраф становитиме від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Також передбачено, що неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів поліції про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

Потрібно зауважити, що законодавче регулювання протидії боулінгу є прогресивним кроком для зменшення даного негативного явища.

У Європі у складних ситуаціях булінгу застосовують механізм шкільної медіації, коли спеціально підготовлений педагог чи психолог, який не має жодного стосунку до конфлікту, модерує зустрічі між дітьми, їхніми батьками та вчителями. Усі отримують право висловитися, поглянути на ситуацію з різних точок зору.

В Україні поступово теж запроваджують цю практику. У рамках кампанії #СтопБулінг Міністерство юстиції розробило інформаційні матеріали з рекомендаціями для батьків як діяти, коли їхня дитина постраждала від булінгу або ж сама стала булером.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 зі змінами. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/80731-10>.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Голос України від 27.09.2017
3. Глобальне опитування про булінг [Електронний ресурс] // ЮНІСЕФ – Режим доступу до ресурсу: <http://www.unicef.org/ukraine/ukr/infographicbullying-upd.pdf>

Дмитро Андрійович Красуля – студент І курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Юрій Григорович Осадчий** – професор кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, доктор історичних наук, професор

БУНЧУКОВЕ ТОВАРИСТВО

Унаслідок національно-визвольної війни 1648-1654 рр. виникла українська національна держава Гетьманщина. Наближеними до гетьмана були бунчукові товариші, які набиралися з синів генеральної